

ФРОНТАЛЬНО-ПЛОЩИНА ШРИФТОВА КОМПОЗИЦІЯ В ДИЗАЙНІ СЕРЕДОВИЩА

Мартинюк Т. О.

аспірант 4 курсу

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Науковий керівник: Бондаренко І. В.

кандидат архітектури, доцент,

професор кафедри «Дизайн інтер'єру»

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

м. Харків, Україна

Гармонія в композиційному плані є узгодженість, співмірність частин (елементів) і цілого. Це пошук і є вираз того загального характеру форми, якій обумовлює досягнення найбільш цілісного і глибокого від неї враження. Узгоджена в частинах, гармонійна форма переконує, виглядає досконалою, зібраною, красивою. Гармонійність – найважливіше, що не залежить від смаку ознака виразної композиції [1, с. 17].

Інтер'єр – це організація внутрішнього простору будівлі, що являє собою оглядово обмежене, штучно створене середовище, яке забезпечує нормальні умови життєдіяльності людини. Специфіка інтер'єрів полягає в розмаїтті функцій тих чи інших об'єктів [3, с. 78]. Це житлові і громадські будівлі, й для кожного з них визначаються особливості формування їх інтер'єру.

Проектування інтер'єрів здійснюється за допомогою архітектурних і будівельних креслень, найважливіші з яких наступні: план, горизонтальний розріз будівель з вказівкою стін і перегородок, обладнання і меблів, проекція стін зі світильниками тощо; розгортка фасаду кожної стіни та умовне зображення загального виду інтер'єру.

Спираючись на досягнення будівельної науки для внутрішньої обробки приміщень, широко використовуються як традиційні матеріали (камінь, дерево, скло, кераміку), так і сучасні матеріали. Вибираючи той чи інший матеріал, необхідно прагнути створити композицію.

Композиція (від лат. compositio складування, зв'язок), побудова художнього твору, надаючи єдності і цілісності обумовленого його змістом, характером і призначенням. Розрізняють три основні види композиції: фронтальну, об'ємну, глибинно-просторову. Такий розподіл в якійсь мірі умовний, так як на практиці ми маємо справу з поєднанням різних видів композиції.

На основі розглянутих загальних правил композиції, інтегруємо їх в розгляд шрифтових композицій у середовищному дизайні та розглянемо приклади.

Найпростішим різновидом шрифтової фронтальної композиції є площинна композиція. Характерною ознакою площинної композиції (рис. 1) є розподіл в одній площині елементів форми в двох напрямках по відношенню до глядача: вертикальному і горизонтальному, наприклад, інформаційні стенди, тканини, килими, шпалери, картини, розписи на стінах, фасади будівель і т. д. Фронтальна шрифтова композиція відрізняється невеликою глибиною і переважно фронтальним розташуванням літер [2, с. 142]. Сприймається спереду. Таким чином, вона наближається по своєму пластичному характеру до площинної композиції. Але на відміну від неї складається не просто з фактурних або рельєфних площин, а з глибинних або розділених в плані елементів. Ці елементи відокремлюються від задньої фронтальній площині, висуваються вперед, розташовуючись на відстані один від одного. Вони розглядаються вже не як рельєфні, а як просторові форми. В архітектурній композиції цим формам надається значення обсягів, звернених своєю головною фронтальною площиною до глядача (рис. 2). При побудові фронтально-просторової шрифтової композиції в середовищному дизайні слід враховувати ряд важливих умов.

Перше – конфігурація форм. Вона виражається в зіставленні різних за формою і розміром шрифтів і їх розташуванню. Чим чіткіші це зіставлення, тим характер фронтально-просторової композиції виразніше.

Друга важлива умова – ритмічна побудова шрифтової композиції. Специфічним тут є використання в якості композиційного засоби порядку зміщення просторово-площинних шрифтів відносно один одного і утворення декількох ритмічних груп. З них і складається проста або складна фронтально просторова композиція.

Третє – графічно-пластичне моделювання елементів. Ґрунтується ця умова на виразній грі силуетів, фактур, рельєфів і різної графіки – написів, знаків, кольорових площин тощо. Близьке розташування елементів один до одного зумовлює цілісність фронтально-просторової композиції. Однак воно ж часом є причиною проявів в ній монотонності [2, с. 151]. В цілях усунення останньої потрібно досягти в шрифтовій композиції пластичної різноманітності форм. При надмірній ж їх різноманітності фронтально-просторова композиція руйнується. Таким чином, головним завданням в її побудові стає встановлення відмінності між елементами при досягненні їх єдності.

Рис. 1. Вестибюль фітнес центру, Нью-Йорк

Рис. 2. Фронтально-площина композиція в приватному інтер'єрі

Література:

1. Взаимоотношения формы. Классификация шрифтовых композиций. – [Электронный ресурс]: – Режим доступа – http://life-prog.ru/1_1291_harakteristiki-kompozitsii-shriftovoy-grafiki.html
2. Искусство шрифта. Работы московских художников книги 1959 – 1974 гг. М.: Книга, 1977.
3. Лебедева Е.В., Черных Р.М. Искусство художника-оформителя. М.: Советский художник, 1981